

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Slovenske nacionalne stranke

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 97 19, e: gp@dz-rs.si, www.dz-rs.si

**Skupina poslancev
(prvopodpisani Zmago Jelinčič Plemeniti)**

Ljubljana, 9. marec 2021

**DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
Igor Zorčič
predsednik**

Na podlagi 88. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a), 19. člena Zakona o poslancih (Uradni list RS, št. 112/05 – uradno prečiščeno besedilo, 20/06 – ZNOJF-1, 109/08, 39/11 in 48/12) in 114. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17 in 46/20) podpisani poslanci vlagamo

**PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PRAZNIKIH
IN DELA PROSTIH DNEVIH V REPUBLIKI SLOVENIJI**

ki vam ga pošiljamo v obravnavo in sprejem po skrajšanem postopku na podlagi 114. in 142. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije.

Državnemu zboru Republike Slovenije predlagamo, da predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o praznikih in dela prostih dnevih obravnava po skrajšanem postopku, saj gre za manj zahtevno spremembo zakona.

Pri obravnavi predloga zakona na seji Državnega zbora RS in pri delu njegovih delovnih teles bo v imenu predlagateljev sodeloval poslanec Zmago Jelinčič Plemeniti.

Priloge:

- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji
- Podpisi poslancev

PREDLOG ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PRAZNIKIH IN DELA PROSTIH DNEVIH

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije je leta 1991 pripravil besedilo predloga Zakona o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji. Pri pripravi besedila so upoštevali tudi pobude in zahteve zainteresiranih republiških organizacij in nekaterih strank. S predlaganimi rešitvami se je skušalo najustrezneje opredeliti praznične in dela proste dneve glede na tradicionalna, verska, zgodovinska, kulturna in državotvorna obeležja, za katere so menili, da jih je potrebno primerno zakonsko urediti. Predlog zakona je bil sprejet in objavljen v Uradnem listu RS, št. 26/91, 21.11.1991.

Večje spremembe je zakon doživel leta 2005, in sicer 26. december, dan samostojnosti, je postal dan samostojnosti in enotnosti; na novo pa smo določili še 17. avgust, združitev prekmurskih Slovencev z matičnim narodom, 15. september, vrnitev Primorske matični domovini, in 23. november, dan Rudolfa Maistra. Novela zakona je bila sprejeta na seji državnega zbora 29. 9. 2005, objavljena pa v Uradnem listu RS, št. 91/05, 14.10. 2005.

Po sprejemu spremembe in dopolnil, ki jih je sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji dne 9. marca 2015, objavljen v Uradnem listu RS 19/2015 z dne 20.3.2015, pa smo dobili še 25. oktober kot dan suverenosti. To je obeležje odhoda zadnjega vojaka JLA iz Slovenije. V nadaljevanju je bil predmetni zakon noveliran še dvakrat, in sicer z novelo z dne 13. decembra 2016, s katero je bil ponovno uveden 2. januar kot dela prosti dan in z novelo z dne 26. junija 2020, v kateri se je določil 23. september, kot dan slovenskega športa. Gre za dan, ki ni dela prosti.

S tem predlogom želimo obeležiti dan 13. maj kot dan prvega oboroženega spopada z okupatorjem na slovenskih tleh, po izvršeni okupaciji. Dan 13. maj naj bi bil dela prost dan, umeščen pa naj bi bil med državne praznike, v seznam praznikov Republike Slovenije.

13. maja 1941 je namreč prišlo na Mali gori pri Ribnici do prvega oboroženega spopada po kapitulaciji Vojske kraljevine Jugoslavije 17.04.1941 na slovenskih tleh. Ta je potekal med fašisti in takrat vodilnimi TIGR-ovci, na Mali Gori pri Ribnici, natančneje pri Češarkovi lovski koči. V spopadu »tigrovcev« z okupatorjem je padel Danilo Zelen, vojaški vodja organizacije TIGR. Ranjenega Ferda Kravanjo, političnega vodjo te organizacije in Majnika pa so italijanski fašisti zajeli. Oba sta kasneje padla v NOB. Zelen je bil sploh prvi Slovenec, ki je padel v boju z okupatorjem po izvršeni okupaciji na slovenskih tleh. (Kacin-Wohinc Milica : Zelen Danilo Slovenska biografija).

Imenovana skupina vodilnih tigrovcev se na območju Ribnice ni samo »skrivala«, ampak pridobivala somišljenike zoper okupacijsko oblast in na več mestih zbirala in skrivala orožje. Na tem območju se je že prej nahajalo veliko orožja kapitulirane Vojske kraljevine Jugoslavije. Za zbiranje orožja je imel največ zaslug domačin, tigrovec Anton Majnik in Jože Zalar, za sestavo in organizacijo kasnejše partizanske čete pa tigrovec Tone Černač in Just Godnič. Imenovani je bil tudi prvi poveljnik prve odporiške čete, ustanovljene 1. julija 1941. KPS pa je kmalu "prevzela" to enoto s svojimi člani, kar pomeni, da bi bilo ustrezno obeležiti tudi 1.julij, ne kot praznik, pač pa kot dogodek, ki je na poseben način ukrožil – prejudiciral našo zgodovino.

Organizacija TIGR (Trst, Istra, Gorica, Reka) se je razvila iz antifašističnega gibanja, ki je nastalo že v 20-letih prejšnjega stoletja na območju Primorske, takrat pod Italijo, kot organizacija pa je nastala leta 1927. Tigrovci so bili prvi antifašisti in prvi oboroženi antifašisti v Evropi. Gibanje je združevalo slovenske rodoljube, ne glede na politično in versko prepričanje, v boju proti fašističnemu totalitarizmu, ki je Slovencem pod Italijo kratilo najosnovnejše človekove pravice in svoboščine, tako na ravni posameznika kot naroda. TIGR je med leti 1938 in 1939 začel tihotapiti orožje iz jugoslovanskih skladišč preko ilirskobistriškega in pivškega območja ter se že takrat pripravljaj na takojšnjo zaustavitev pričakovanega italijanskega fašističnega vdora v Jugoslavijo. V teh letih je bila organizacija povezana tudi z britansko obveščevalno službo in ji posredovala podatke o italijanski oborožitvi, vojaški moči in pripravljenosti. Angleški zgodovinar A. J. P. Taylor je zapisal, da so bili Slovenci po zaslugi TIGR-a prvi zavezniki Velike Britanije v 2. svetovni vojni.

Tako organizirani in opremljeni so se tigrovci lahko hitro odzvali že na samem začetku tuje okupacije Slovenije. Njihovo orožje pa je postalo tudi prva oborožitev partizanskih enot na Primorskem in širšem slovensko-italijanskem obmejnem območju. Organizacija TIGR (člani in somišljeniki) je bila celotno obdobje od 1927 - 1945 zgled pluralnega sodelovanja domoljubov v boju proti tujemu okupatorju.

Pred letom 1991 smo že imeli obeležje tako imenovane »prve« oborožene akcije in sicer 22. julij kot Dan vstaje slovenskega naroda in je že bil republiški praznik. Zgodovinisje pa je pokazalo, da je šlo pri dogodku v Tacnu za obstrelitev slovenskega orožnika s strani osebe, katerega motiv za sprožitev strele sploh ni bil jasen. Poleg tega pa ta dogodek ni bil glede na datum prvi. Praznik je bil torej iz več razlogov umaknjen iz zakona o praznikih iz leta 1991.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE ZAKONA

S 13. majem 1941 želimo, kot prvo, obeležiti prvi spopad z okupatorjem na ozemlju Slovenije, kot je pojasnjeno v uvodu.

Sočasno pa bi se tudi pokloniti spominu na organizacijo TIGR, katerega pomen je iz predvojnega primorskega antifašizma ob okupaciji prerastel v širši slovenski prostor. Obkoljena skupina vodilnih tigrovcev je na območju Ribnice pridobivala somišljenike zoper okupacijsko oblast in na več mestih zbirala in skrivala orožje. Tu je bila 1. julija tudi ustanovljena prva partizanska četa za katero sestavo in organizacijo je imel največ zaslug tigrovec Tone Černač.

Dogodek na dan 13. maj, ki je komplementaren 25. oktobru – dnevu suverenosti – sprejet v marcu leta 2015 - ki obeležuje dan, ko je slovenska tla zapustil zadnji vojak okupatorske armade. Po eni strani bi torej v seznamu praznikov imeli spomin na prvi spopad z okupatorjem in v časovni distanci odhod zadnjega tujega vojaka iz naše domovine.

S tem praznikom ne posegamo v obstoječe praznike, na primer 27. april, dan upora proti okupatorju, saj imenovani označuje predhodnico priprav na organiziran širši odpor, 13. maj pa obeležuje dejansko datum prvega spopada z okupatorjem na naši tleh.

13. maj bo tako normalen deloven dan in pomeni njegovo manifestacijo le na simbolni ravni. S tem se število dela prostih dni praznikov ne spreminja. S primernim obeležjem 13. maja kot državnega praznika bo zadoščeno zgodovinski resnici in pravici. S tem se tudi izognemo vsakoletni polemiki o 27. aprilu, ki ga bodo še naprej branili nasledniki –

dediči revolucije. S to rešitvijo nikomur nič ne odvzamamo. TIGR ne ločuje, ampak združuje, saj je bil po svoji biti in nastanku vseskozi demokratičen in pluralen.

Ker je leto 2021 80 letnica dogodka, ki ga s 13 majem obeležujemo, bi bilo prav, da to dejanje storimo še letos, na »predvečer« okrogle obletnice dogodka. Vprašanje tega praznika tudi ni nobena ideološka tema, saj v že uveljavljene obstoječe praznike ne posegamo. Nasprotno 13. maj je dan, ki nas ne glede na ideologijo ne razdvaja ampak združuje. Tak pa je tudi v resnici bil – združevalen ne razdruževalen.

3. PRILAGOJENOST UREDITVE PRAVU EU IN PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH

Določitev državnih praznikov je praviloma stvar posamezne države in njenega naroda. Državni prazniki odražajo soglasje o pomenu posameznih zgodovinskih datumov, so odraz državotvornosti in zavesti o nujnosti vzdrževanja zgodovinskega spomina o najpomembnejših dogodkih.

Države članice Evropske unije urejajo to področje različno. Nekatere razglašajo praznike z zakoni (Avstrija, Nemčija), druge pa gojijo tradicijo praznovanja nekaterih praznikov, katerih pojmovanje se lahko tudi spreminja (Švedska), iz nekaterih pregledov ni razvidna podrobnejša informacija o praznikih, ki so tudi dela prosti dnevi oziroma ni razvidno upoštevanje praznikov, ki pridejo na nedeljo. Na splošno je možno povzeti, da se število praznikov giblje od 8 do 16 (glej primerjalno tabelo).

TABELA: ŠTEVILO PRAZNIKOV PO DRŽAVAH ČLANICAH EU

DRŽAVA	ŠTEVILO PRAZNIKOV
Avstrija	13
Belgija	10
Ciper	18
Češka	12
Danska	11
Estonija	12
Finska	15
Francija	11
Grčija	14
Irska	9
Italija	11
Latvija	14
Litva	13
Madžarska	12
Malta	14
Nemčija	8
Nizozemska	9
Poljska	13
Portugalska	12
Slovaška	15
Slovenija	17 + 1
Španija	10
Švedska	12
Velika Britanija	8

Določitev državnih praznikov ni povezan s pravnim redom Evropske unije. Praznovanje državnih (nacionalnih) praznikov je praviloma priložnost, da se na slavnosten način zaznamujejo pomembni dogodki iz narodove oziroma državne zgodovine. Državni prazniki odražajo soglasje o pomenu posameznih zgodovinskih datumov. Praznovanja so zato izraz državotvornosti in zavesti o nujnosti vzdrževanja zgodovinskega spomina o najpomembnejših dogodkih.

4. OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

4.1. Ocena finančnih posledic za državni proračun

S spremembo in dopolnitvijo zakona se število prostih delovnih dni ne bi povečalo in tudi ne bi vplivalo na izpad dohodka v podjetjih in posledično na BDP. Sredstva, ki jih država namenja za obeležitve državnih praznikov in izvedbo protokolarnih dogodkov, pa bi tudi ostala v planirani višini. Na podlagi navedenega sprejem zakona ne bo imel finančnih posledic za državni proračun. Prav tako pa sprejem zakona ne bo imel posledic na druga javna finančna sredstva.

5. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

Sprejem zakona razen pozitivnih posledic ne bo prinesel nobenih drugih posledic.

6. RAZLOGI ZA OBRAVNAVO PO SKRAJŠANEM POSTOPKU

Predlagamo, da se predlog sprememb in dopolnitev zakona obravnava po skrajšanem postopku, ker gre za nesporen praznik, ki ga tudi Evropa nima, kajti gre za prvi antifašizem v Evropi. O tem pa smo dolžni ustrezno seznaniti Svet EU in vse članice EU. Za časa slovenskega predsedovanja Svetu EU 2021 pa predlagamo zunanjemu ministrstvu, da na nivoju EU poskrbi za zunanjo – tudi manifestativno promocijo izvornega antifašizma na slovenskem ozemlju v času, ko se drugim narodom v EU o tem še sanjalo ni. Obrambno ministrstvo pa naj poskrbi za ustrezen status države Slovenije pri vsakoletnem proslavljanju zavezniškega izkrcanja v Normandiji. Zdaj smo glede tega povsem neopaženi, udeleženci, ki za udeležbo na tem dogodku prosjamo voditelje bivših zavezniških držav.

6.1. Razlog za obravnavo po skrajšanem postopku

Ker gre za manj zahtevno spremembo zakona, na osnovi prvega odstavka 142. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije predlagamo obravnavo po skrajšanem postopku.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 112/05 – uradno prečiščeno besedilo, 52/10, 40/12-ZUJF, 19/15, 83/16 in 92/20) se v 1. členu v prvem odstavku za sedanjo četrto alinejo doda nova peta alineja, ki se glasi:

" -13. maj, dan prvega spopada z okupatorjem na slovenskih tleh".

V drugem odstavku se za besedo »praznikov« doda besedilo »dan prvega spopada z okupatorjem na slovenskih tleh«.

KONČNA DOLOČBA

2. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Prvi oboroženi spopad z okupatorjem na ozemlju Slovenije je potekal 13. maja 1941 na Mali gori pri Ribnici. Boj se je odvijal pri Čeršakovi lovski koči.

13. maj predstavlja dan prvega oboroženega spopada z okupatorjem na slovenskih tleh, po izvršeni okupaciji. Novo predlagani praznik ni dela prost dan, saj bi določitev novega prostega dne pomenila nepotreben in dodaten izpad delovnih ur oziroma povečanje obveznosti za delodajalce in tako vplival na zmanjšano konkurenčnost slovenskega gospodarstva. Gre za obeležje simbolnega datuma, ki ima velik zgodovinski pomen in državotvorno bit.

K 2. členu

Člen določa dan uveljavitve zakona (vacatio legis).

III. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO IN DOPOLNJUJEJO

1. člen

Prazniki v Republiki Sloveniji so:

- 1. in 2. januar, novo leto
- 8. februar, Prešernov dan, slovenski kulturni praznik
- 27. april, dan upora proti okupatorju
- 1. in 2. maj, praznik dela
- 8. junij, dan Primoža Trubarja
- 25. junij, dan državnosti
- 17. avgust, združitev prekmurskih Slovencev z matičnim narodom
- 15. september, vrnitev Primorske k matični domovini
- 23. september, dan slovenskega športa
- 25. oktober – dan suverenosti
- 1. november, dan spomina na mrtve
- 23. november, dan Rudolfa Maistra
- 26. december, dan samostojnosti in enotnosti.

Prazniki Republike Slovenije iz prejšnjega odstavka so dela prosti dnevi, razen praznikov dan Primoža Trubarja, združitev prekmurskih Slovencev z matičnim narodom, vrnitev Primorske k matični domovini, dan slovenskega športa, dan suverenosti in dan Rudolfa Maistra, ki niso dela prosti dnevi.

